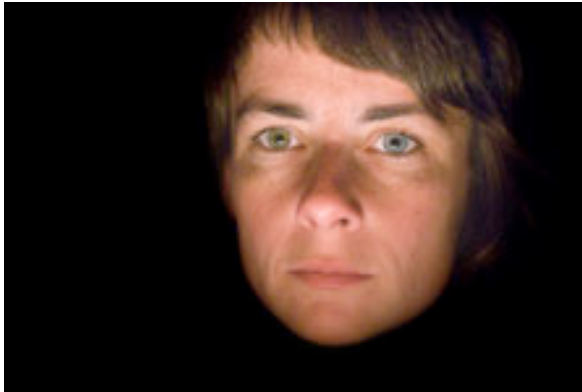

Een aangrijpend 'mij'

WIJ - Roos van Geffen

Janskerkhof, Utrecht • 23 mei 2008

Fotograaf: Anna van Kooij

Het is weer zover. Net als vorig jaar, is op het Janskerkhof in Utrecht een vreemd object verzezen. Opnieuw werpen fietsers, terwijl ze in een noodtempo voorbij rijden, nog even verwonderd een blik achterom en vragen toeristen beschroomd en nieuwsgierig wat hier aan de hand is. Een jaar geleden stond op dit plein de geluidsdichte doos van *Gerucht*, waarin Lotte van den Berg het publiek naar voorbijstruinende en winkelende voorbijgangers liet kijken en naar de acteurs die zich tussen die nietsvermoedende wandelaars begaven. *Gerucht* wierp een blik op de stad. *WIJ* van Roos van Geffen biedt een compleet andere, meer naar binnen gerichte en individuele ervaring.

De houten ronde constructie bestaat uit een aantal hokjes. Ieder hokje heeft een deur en een trapje. Daarvoor staat een klapstoeltje waar de toeschouwer op kan wachten tot het zijn beurt is om het hokje binnen te gaan. Eenmaal binnen gaat het licht uit en wordt de toeschouwer ondergedompeld in totale duisternis. Achter een venster verschijnt een beetje licht om vervolgens weer te verdwijnen. In die donkere wereld drijven gezichten voorbij. Eerst ver weg, nauwelijks zichtbaar. Later komen de gezichten, met hun ogen gesloten, steeds dichterbij.

Alhoewel het al een bijzonder spannende ervaring is om als toeschouwer alleen in een donker hok opgesloten te zitten, zonder te weten wat er gaat gebeuren, ben je in dit eerste deel van *WIJ* relatief veilig. Jij zit in het donker, jij bent degene die kijkt. De ander heeft de ogen gesloten en kan dus met geen mogelijkheid weten wie jij bent. Die anonimiteit geeft een zeker gevoel van veiligheid, maar creëert tegelijkertijd een zekere afstandelijkheid tussen de toeschouwende en de beschouwde persoon. Maar als, iets later in de performance, de speler haar ogen opent en je aankijkt, als het licht in je hokje aangaat en ook jij als toeschouwer wordt bekeken, is er van

afstandelijkheid geen sprake meer. Je wordt gezien. Je wordt erkend als een uniek individu met een uniek gezicht. Op die momenten komt *WIJ* van Roos van Geffen ineens ontzettend dichtbij. Het anonieme 'zij' van voorbijrijvende onbekende gezichten wordt een aangrijpend 'mij'. (Erica Smits)